МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Релігієзнавство

Освітня програма Середня освіта (Хімія)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «31» серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Релігієзнавство
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач	Білоус Світлана Іванівна
Контактний телефон кафедри філософії соціології, релігієзнавства	59-60-15
E-mail	kfsr@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	офлайн /онлайн
Обсяг дисципліни	90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=122&id_cou=4824
Консультації	день семінару

2. Анотація до курсу

Кожна людина має відношення до поняття духовність. В кожного духовність проявляється в особливий спосіб. Часто духовність тісно пов'язують (чи співвідносять) з релігійністю.

Релігієзнавство як навчальний предмет допомагає студентові зрозуміти сутнісні сегменти духовності, зорієнтуватися у конфесійному оточенні суспільства; сприяє толерантному ставленню до представників різного релігійного світогляду; навчає диференціювати релігії і релігійні організації, конфесії, напрями за їх характерними ознаками.

Релігієзнавство – гуманітарна дисципліна, яка впливає на формування і розвиток плюралістичного світогляду, розуміння понять: духовність, свобода віросповідань, конфесійна приналежність, віра, віруючі, релігія, релігійні організації, екуменізм тощо.

Релігієзнавство знайомить із основними класифікаціями релігій у світі, зокрема в Україні, та їх характерними особливостями; взаємозв'язком релігій з культурою, мистецтвом, національними та іншими суспільно-історичними процесами.

Під час вивчення релігієзнавства передбачається ознайомлення із особливостями віровчення та культу основних релігій та релігійних організацій, що мають місце у світовому та українському конфесійному просторі.

3. Мета та цілі курсу

Мета: формування цілісного сприйняття релігії як духовного феномену й організації культової діяльності віруючих.

Цілі:

- формування релігієзнавчих знань;
- розвиток релігієзнавчого світогляду;
- керування релігієзнавчими принципами в повсякденній діяльності, науково-пошукових дослідженнях;
- розвиток аналітичних навичок, вміння висловлювати і відстоювати власну точку зору;
- вміння проаналізувати ту чи іншу подію релігійного змісту, що має місце в конфесійному просторі суспільства; вміння висловлювати й відстоювати власну точку зору.

4. Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, у процесі виявлення та оцінки педагогічних проблеми, вироблення рішень щодо їх усунення.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, володіння навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій у педагогічній діяльності.

ЗК4. Здатність до вираження національної культурної ідентичності; утвердження гуманістичних ідеалів, демократичних цінностей, мовного і культурного багатства українців, історії України й інших країн;

ЗК6. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово. Включає комунікаційні навички, включно із здатністю спілкуватися у сфері професійної діяльності.

ЗК7. Здатність до використання іноземних мов у професійній діяльності передусім в обсязі тематики, зумовленої професійними проблемами. Застосовувати в різних інших ситуаціях знання іноземної

мови.
ЗК10. Здатність адаптуватися до динамічного сьогодення та майбутнього, діяти в новій ситуації, готовність застосовувати набутий досвід для збереження власного здоров'я та здоров'я інших.
ЗК11. Готовність до самостійного навчання і самовдосконалення упродовж життя.
ЗК13. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, ефективно толерантно спілкуватися із суб'єктами взаємодії та в колективі (групі). Здатність дотримуватися етичних принципів, цінувати різноманіття та мультикультурність учасників навчального процесу.

5. Результати навчання

ПРН 1. Володіння знаннями з основ філософії, історії і культури України, що сприяють соціалізації особистості, розвитку її загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, сприйняттю етичних цінностей.
ПРН 2. Розуміння значення культури як форми людського існування, вміння цінувати біорізноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами поваги, толерантності, діалогу і співробітництва, формування свідомого ставлення до екологічних проблем, усвідомлення біосферної етики.
ПРН 14. Уміння застосовувати знання та розуміння на операційному рівні теоретичної і прикладної хімії та сумісних наук (біохімії, фізики, біології, медицини, екології тощо), щоб розвинути розуміння міждисциплінарних зв'язків курсів природничих і соціально-гуманітарних наук.
ПРН 16. Уміння здійснювати самостійну роботу для написання та оформлення рукопису наукової, науково-методичної публікації та здатність працювати у групі по виконанню науково-педагогічного дослідження.
ПРН 17. Навички працювати самостійно або в команді, уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з урахуванням професійної сумлінності та унеможливлення плагіату. Уміння у володінні державною та іноземною мовою, включаючи спеціальну термінологію, для пошуку інформації.
ПРН 14. Уміння застосовувати знання та розуміння на операційному рівні теоретичної і прикладної хімії та сумісних наук (біохімії, фізики, біології, медицини, екології тощо), щоб розвинути розуміння міждисциплінарних зв'язків курсів природничих і соціально-гуманітарних наук.
ПРН 19. Потреба та вміння вчитися упродовж життя і самостійно вдосконалювати здобуті під час навчання професійні компетентності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу:

Вид заняття	**Загальна кількість годин**
лекції	40
семінарські заняття / практичні	20
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»	III	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Релігієзнавство як наука. Актуальність релігієзнавчого світогляду. Структура академічного релігієзнавства. Принципи релігієзнавства. Джерельна база. Наукові дослідження українських релігіє знавців.	Лк.	1-10	2	1	Згідно розкладу занять
Релігія - предмет дослідження релігієзнавства.	Лк.	1-10	2	1	Згідно розкладу

Сутність і структура релігії. Функції релігії. Класифікація релігій: основні підходи. Релігія і умови сьогодення.					занять
Релігія в житті людини і суспільства 1. Духовність в житті людини і суспільства. 2. Віра – як основа релігії. Способи захисту (відстоювання) релігійної віри. 3. Молитва як вияв спілкування з Богом та її значення для людини. 4. Богослужіння, жертвопринесення в системі релігійної обрядовості. 5. Релігійні символи. 6. Релігійне навчання в релігійних організаціях і в школі: проблеми і перспективи. 7. Релігійний світогляд. 8. Релігієзнавчий світогляд. Адекватне сприйняття людей (в тому числі учнів, колег та ін.) з різною релігійно-конфесійною приналежністю.	Пр.	1-10	2	20/30	Згідно розкладу занять
Національні релігії Національні релігії Індії (індуїзм; джайнізм, сикхізм). Національні релігії Китаю (конфуціанство, даосизм). Національні релігії Японії (синтоїзм). Національні релігії Ірану (зороастризм).	Лк.	1-10	4	2	Згідно розкладу занять
Національні релігії 1. Національні релігії Індії 2. Національні релігії Китаю 3. Національні релігії Японії 4. Національні релігії Ірану	Пр.	1-10	2	20/30	Згідно розкладу занять
Юдаїзм як монотеїстична національна релігія Поняття «авраамічні релігії». Основи віровчення і обрядовості. Напрями і течії юдаїзму. Юдаїзм на сучасному етапі. Поняття «Аврамічні релігії».	Лк.	1-10	2	1	Згідно розкладу занять
Юдаїзм 1. Поняття «авраамічні релігії». 2. Основи віровчення і обрядовості. 3. Напрями і течії юдаїзму. 4. Юдаїзм на сучасному етапі. **5.** Поняття «Аврамічні релігії».	Пр.	1-10	2	20/30	Згідно розкладу занять
Буддизм Виникнення буддизму. Основи релігійно-філософського вчення Сідхартхи Гаутами. Джерела віровчення буддизму. Загальні особливості культу і обрядовості у буддизмі	Лк.	1-10	2	1	Згідно розкладу занять

Напрями і течії буддизму. Ламаїзм. Буддизм у сучасному світі (зокрема, в Україні)					
Буддизм 1. Виникнення буддизму. 2. Основи релігійно-філософського вчення Сідхартхи Гаутами. Джерела віровчення буддизму. 3. Загальні особливості культу і обрядовості у буддизмі 4. Напрями і течії буддизму. 5. Ламаїзм. 6. Буддизм у сучасному світі (в Україні)	Пр.	1-10	2	20/30	Згідно розкладу занять
Християнство (до Розколу). Виникнення християнства. Історичність постаті Ісуса Христа. Біблія: сакральність, структура, переклади. Морально-етичне вчення Нового Завіту. Період до Першого Вселенського собору. Епоха Вселенських соборів (до 787 р.). Патристичний період. Основні догмати віровчення християн. Християнські таїнства. Обряд у християнстві. Напрями, течії і конфесії у християнстві. Цінності і символи у ортодоксальному християнстві.	Лк.	1-13	2	1	Згідно розкладу занять
Християнство (до Розколу). Виникнення християнства. Монашество і аскетизм у християнстві. Догмати християнства. Повчання Отців-Каппадокійців. Християнські святі. Християнські таїнства. Християнські свята. Основи християнської етики і моралі. Християнство у світі.	Пр.	1-13	2	20/30	Згідно розкладу занять
Вселенське православ'я . Автокефальні й автономні церкви Вселенського православ'я . Особливості православного віровчення і обряду. Монашевство й аскеза у православ'ї. Літургія у православ'ї. Візантійський стиль у християнському мистецтві.	Лк.	1-10	4	2	Згідно розкладу занять
Православ'я в Україні 1. Християнство в Київській Русі 2. Галицька митрополія 3. Київська митрополія. 4. Петро Могила і реформи у	Лк.	1-10	4	2	Згідно розкладу занять

православ'ї. 5. Підпорядкування Київської митрополії Москві 6. Синодальний період РПЦ. 7. УАПЦ на початку ХХ століття 8. Православ'я України часів перших десятиліть незалежності: УПЦ (МП), УПЦ КП, УАПЦ 9. Томос і ПЦУ. 10. Основні проблеми і тенденції розвитку православ'я в Україні.					
Православ'я. Становище православ'я у світі, зокрема в Україні. Томос і ПЦУ. Основні проблеми і тенденції розвитку православ'я в Україні. «Про що б я запитав (запитала) православного священнослужителя» ?	Пр.	1-10	2	20/30	Згідно розкладу занять
Католицька Церква. Католицизм. Ватикан – як адміністративний центр католицизму. Особливості католицького віровчення й обряду. Меса у католицизмі. Монашество, чернечі ордени у католицизмі. Католицькі святі. Чудотворні ікони, чудотворні місця (згідно католицизму). Соціальна доктрина католицької церкви.	Лк.	1-13	4	2	Згідно розкладу занять
Католицизм в Україні: РКЦ і УГКЦ. 1. Етапи історії РКЦ в Україні 2. Берестейська унія і виникнення УГКЦ 3. Етапи історії УГКЦ у ХІХ - ХХ ст. 4. Видатні постаті в УГКЦ 5. Новітня історія УГКЦ: соціальна політика, чернечі організації, сакральні споруди.	Лк.	1-13	2	1	Згідно розкладу занять
Католицизм. Католицизм у світі й Україні. Особливості католицького віровчення й обряду. Новітня історія УГКЦ: соціальна політика, чернечі організації, сакральні споруди. «Про що б я запитав (запитала) католицького священнослужителя» ?	Пр.	1-10	2	20/30	Згідно розкладу занять
Протестантизм Основи віровчення і культу. Ранній протестантизм. Пізній протестантизм. Соціальна активність протестантських організацій.	Лк.	1-10	4	2	Згідно розкладу занять
Протестантизм в Україні 1. Особливості віровчення і культу	Лк.	1-10	2	1	Згідно розкладу

протестантизму. 2. Напрями розвитку протестантизму в Україні: - Лютеранство - Баптизм - Адвентизм - Свідки Єгови 3. Соціальна активність протестантизму.					занять
Протестантизм 1. Особливості віровчення і культу протестантизму. 2. Напрями розвитку протестантизму в Україні: 3. Соціальна активність протестантських організацій.	Пр.	1-10	2	20/30	Згідно розкладу занять
Іслам Іслам у світі: сучасний етап розвитку. Основи віровчення, традиції і звичаї в ісламі. Іслам й ісламізм: диференціація понять. Іслам як спосіб життя мусульман.	Лк.	1-10	2	1	Згідно розкладу занять
Традиції ісламу. Іслам в Україні. 1. Основи віровчення мусульман. Джерела віровчення. 2. Обов'язки й обрядовість мусульман. 3. Основні етапи історії мусульман в Україні.	Лк.	1-10	2	1	Згідно розкладу занять
Актуальні релігієзнавчі питання. **1.** Представлення самостійної роботи студента з релігієзнавства.	Пр.	1-10	2	20	Згідно розкладу занять
Нетрадиційні релігії. Релігії і релігійні організації в Україні: тенденції розвитку. Свобода віросповідання. 1. Класифікація НТР 2. Причини виникнення й особливості розвитку НРТ і нових релігійних організацій 3. Актуальні проблеми релігії і релігійних організацій в Україні. 4. Екуменізм.	Лк.	1-10	2	1	Згідно розкладу занять
Релігієзнавчий світогляд. Релігійно-конфесійна карта світу. 1. Контрольна робота.	Пр.	1-10	2	10	Згідно розкладу занять

7. Система оцінювання курсу

Лекції.
100/0; 100/20.
100 балів – загальна шкала балів з релігієзнавства.
20 балів – максимальний бал, що ставиться на підсумковому лекційному занятті за відвідування лекцій.
Семінари.
100/20
Семінар оцінюється в межах 100 балів. Вага оцінки в підсумку по семінарах –

Загальна система оцінювання курсу	**20 балів**. **Допоміжний результат до семінарів:** 100/30 **Допоміжний результат до семінарів** – тестування d-learn. Тестування здійснюється в межах 100 балів. Вага оцінки в підсумку по тестуваннях – **30 балів.** Тестування відбувається під час семінарського заняття. (Винятки – відсутність технічних можливостей пройти тестування). **Контрольна робота:** 100/10 **Контрольна робота (К/р.).** 100 балів – загальна шкала К/р. Вага оцінки в підсумку – **10 балів**. Контрольна робота виконується у вигляді тестування під час семінарського заняття. (Виняток – відсутність технічних можливостей пройти тестування). **Контроль СРС. 100/20** **Контроль СРС -** творчо-пошукова презентація обраної теми дослідження. 100 балів – шкала оцінювання. Вага оцінки в підсумку – за СРС – 20 балів. Підсумкова оцінка в межах 100 балів / за 100-бальною шкалою/. Форма підсумкового контролю – **залік**. **Залікова оцінка** – сума поточних максимальних балів за кожен вид оцінювання.
Вимоги до самостійної роботи студента (СРС)	СРС виконується у вигляді презентації. Теми для СРС з релігієзнавства розміщені на d-learn . Формат презентації – Power Point . Загальний обсяг слайдів презентації: 20-25. Вимоги до змісту: 1) План (2-3-5 пунктів) – **1 бал** 2) Актуальність теми дослідження – **2 бали** 3) Висвітлення змісту. Зацікавленість студента змістом. Компетентність. - **6** 4) Висновки, власна думка автора презентації. – **5 балів** 5) Актуальна література, джерела, ресурси. – **2 бали** 6) Представлення і захист презентації. – **4** Загальний бал за СРС – **20** .
Тестовий контроль	Тестовий контроль здійснюється на платформі **d-learn** (підготовлений згідно вимог **d-learn**). Підсумковий тестовий контроль – контрольна робота – теж здійснюється на платформі **d-learn.** 100-бальна шкала тестів .
Семінарські заняття	На 1-8 семінарських заняттях передбачено 2 види роботи: 1) Усні відповіді, доповнення, навчальна бесіда, дискусії 2) Тестові завдання На 9-му семінарському занятті – обговорення підготовлених творчих робіт (презентацій). На 10-му семінарському занятті – підсумкова контрольна робота.

Лекції	**Семінари**	**Допоміжний результат** (до семінарів)	**Контрольна робота**	**Контроль СРС**	**Залікова оцінка**
Присутність на лекціях	Усні відповіді, доповіді, дисусії	Тестування d-learn	Тестування d-learn	Творчо-пошукова презентація обраної теми дослідження	
20 максим. бал	100 – максим. бал за заняття	100 – максим. бал за заняття	100 – максимальний бал за заняття	100-максимальний бал	

Вага оцінки в підсумку **20**	Вага оцінки в підсумку **20**	Вага оцінки в підсумку **30**	Вага оцінки в підсумку **10**	Вага оцінки в підсумку **20**	**100**	

8. Політика курсу

- Вітається активність у навчанні, зацікавленість курсом, ініціативність у дискусіях; висловлення власної точки зору й висновків на досліджувані питання; вітається робота з основною літературою, додатковими ресурсами, джерелами, актуальними матеріалами.
- Студентоцентроване навчання. Повага честі і гідності кожного учасника навчального процесу.
- Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів.
- Враховується відвідування лекцій. За кожну відвідану й активно засвоєну лекцію студент у підсумку отримує 20 балів (20 лекцій – 20 балів максимально).
- Враховуються результати усних відповідей, тестів, контрольної роботи, самостійної роботи студента.
- Не схвалюються пропуски занять без поважних на те причин, не схвалюються запізнення на заняття.
- Вітається дотримання принципу академічної доброчесності: належне виконання своїх обов'язків; забороняється хамство, агресивність, зневага).
- Забороняється плагіат під час виконання самостійної навчально-пошукової роботи.
- Студент /-ка, який/-яка у загальному підсумку не набрав/-ла 50 балів, не отримує залік за відомістю №1. У такому випадку студент/-ка користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за відомістю №2 (комп`ютерне тестування).
- Студент, який протягом навчального курсу не набрав 25 балів (зі 100) – не допускається до здачі предмету за талоном №1.
- Дозволяється третя спроба - заталоном №3 - передбачає обов`язкове комп`ютерне тестування.

9. Рекомендована література

Базова

1. Академічне релігієзнавство / Колодний А.М. – К., 2000. – 862 с.
2. Барабаш О. В., Качурова С. В., Титов В. Д. Релігієзнавство. Підручник. – Харків, 2004. – 272 с.
3. Борозенець Т.А., Гаврилюк Т.В. Релігієзнавство: навч. посіб. / Т.А. Борозенець, Т.В. Гаврилюк // За ред. І.Надольного. – К., 2013. – 185 с.
4. Гнот С. Релігієзнавство. – Львів, 2011. – 161 с.
5. Докаш В. І. Загальне релігієзнавство: Навчальний посібник. – 2-ге вид., доопр., доп. – Чернівці: Наші книги, 2012. - 784 с.
6. Опанасюк В. В. Історія світових релігій. Формування догматики та культу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Суми, 2013. – 110 с.
7. Релігієзнавчий словник / Колодний А., Лобовик В. // К., 1996. – 392 с.
8. Лешан Ю. Основи релігієзнавства. – Чернівці, 2005, 304 с.
9. Кучера Т М. Релігієзнавство: навч. посібник / Т. М. Кучера. – К, 2016. – 95 с.
10. Шевченко В. М. Словник – довідник з релігієзнавства. – К.: Наукова думка, 2004. – 560 с.

Додаткова:

11. Біблія: Старий і Новий Заповіт.- К., 2000.
12. Геник Л. Я. Історія християнства: католицизм. Ч.І: Основні ідеї християнства. Вид. 2-е. – Івано-Франківськ: Плай, 2012. – 576с.
13. Головащенко С. Історія християнства: курс лекцій / Сергій Головащенко. – К.: 1999 . – 351 с.

Викладач _____ Білоус С.І.